

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
Економічний факультет
Кафедра економіки та управління підприємством

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
НЕВИРОБНИЧОЇ СФЕРИ

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалаврів
напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»

Дніпро
2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Курінна Ірина Григорівна, старший викладач кафедри економіки та управління підприємством.

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки «Економіка підприємства»

«25» квітня 2017 року, протокол № 8

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Планування діяльності підприємств невиробничої сфери» складена відповідно до варіативної компоненти Освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за напрямом підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», затвердженої Вченою радою Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара (протокол від 30.05.2013 р. № 13).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес планування діяльності підприємств невиробничої сфери.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна «Планування діяльності підприємств невиробничої сфери» досліджує закономірності та методологію розроблення перспективних і поточних планів у діяльності підприємств невиробничої сфери, з метою успішного оволодіння якими необхідно використовувати міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами, засвоєння яких необхідно для вивчення цієї дисципліни («Організація виробництва», «Економіка підприємства», «Планування і контроль на підприємстві» тощо).

Програма навчальної дисципліни «Планування діяльності підприємств невиробничої сфери» складається з таких змістових модулів:

1. Система планування діяльності підприємств.
2. Планування діяльності підприємств різних галузей невиробничої сфери.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Планування діяльності підприємств невиробничої сфери» є формування системи знань з розроблення перспективних і поточних планів у діяльності підприємства та контролю їх виконання.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Планування діяльності підприємств невиробничої сфери» є:

- опанування форм, методів і процесу планування і контролю;
- вивчення структури і технології розроблення типових планів щодо економічного і соціального розвитку підприємства, складу показників і методики їх розрахунку, оптимізації виробничої програми.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні вимоги до процесу планування та типову структуру планів підприємств невиробничої сфери;
- процес планування на підприємствах невиробничої сфери;
- схему аналізу ефективності використання фінансових планів;

вміти:

- аналізувати план підприємств невиробничої сфери;
- розробляти проект плану та впровадження нововведень на

підприємствах невиробничої сфери тощо.

Вивчення дисципліни «Планування діяльності підприємств невиробничої сфери» повинно забезпечувати пізнання закономірностей та методології розроблення перспективних і поточних планів у діяльності підприємств невиробничої сфери.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин / 3,0 кредити ECTS.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СИСТЕМА ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 1. Особливості системи планування діяльності підприємств невиробничої сфери в умовах сучасної ринкової економіки

Предмет, об'єкт, суб'єкт планування. Сутність поняття планування в умовах сучасності. Процес планування. Система планів підприємства. Внутрішньофірмове планування як метод ефективної діяльності підприємства. Методологія планування діяльності підприємства. Принципи системи планування. Система показників, що використовуються при плануванні діяльності підприємства.

Тема 2. Планування персоналу підприємства

Трудові ресурси підприємства. Характеристика та структура персоналу підприємства. Розвиток персоналу. Якісні характеристики персоналу. Основні чинники зміни потреби в персоналі підприємства. Фактори впливу на персонал підприємства. Планування кількості персоналу підприємства. Елементи процесу кадрового планування. Основні показники планування кількості персоналу на підприємствах невиробничої сфери. Категорії персоналу підприємства. Основні джерела надходження персоналу.

Тема 3. Планування продуктивності праці та фонду оплати праці персоналу підприємства

Продуктивність праці як економічна категорія. Планування продуктивності праці. Основна мета планування продуктивності праці. Основними показниками рівня продуктивності праці: виробіток і трудомісткість. Резерви зростання продуктивності праці. Нормування праці на підприємстві. Планування фонду заробітної плати підприємств невиробничої сфери. Основні методи визначення фонду оплати праці.

Тема 4. Фінансове планування на підприємстві

Сутність та завдання фінансового плану. Зовнішнє та внутрішнє фінансування. Основні принципи фінансового планування. Основні стадії фінансового плану. Оперативне та перспективне фінансове планування. Завдання перспективного фінансового планування. Капітал підприємства.

Планування оборотного капіталу підприємства. Постійний капітал. Авансовий капітал. Планування балансу доходів та видатків. Основне завдання балансу грошових витрат. Бюджетування як елемент забезпечення ефективної системи фінансового планування. Система бюджетів.

Тема 5. Планування матеріально-технічного забезпечення

Поняття та зміст матеріально-технічної бази підприємства невиробничої сфери. Планування основних фондів. Оперативний облік та аналіз закупівлі й використання товарно-матеріальних запасів. Норми витрат матеріально-технічних ресурсів підприємства. показники визначають рівень матеріально-технічного забезпечення підприємства. Переваги та недоліки планування матеріально-технічного забезпечення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РІЗНИХ ГАЛУЗЕЙ НЕВИРОБНИЧОЇ СФЕРИ

Тема 6. Планування діяльності підприємств готельного бізнесу

Специфіка діяльності готельного бізнесу. Розвиток готельного бізнесу. Загальні вимоги до готелів. Основні ознаки готельного продукту. Планування створення готельного продукту. Процес планування та бронювання номерів у готелі. Планування розвитку діяльності готельного господарств. Чинники, що впливають на якість обслуговування в готелі.

Тема 7. Планування туристичної діяльності в сучасних умовах

Основні поняття та види туристичної діяльності. Характерна ознака туристичного ринку. Види туристичної діяльності в Україні. Туристичні ресурси. Планування та розробка туристичного продукту. Етапи розробки туристичного продукту. Канали реалізації туристичного продукту. Планування туристичної діяльності. Вибір оптимального плану розвитку туристичної діяльності. Міжнародний та внутрішній види туризму. Перспективи розвитку туристичної діяльності в сучасних умовах.

Тема 8. Планування діяльності підприємств громадського харчування

Характеристика підприємств громадського харчування та їх класифікація. Громадське харчування в Україні. Основні показники, що визначають рівень та якість діяльності підприємств громадського харчування. Планування асортименту продукції підприємствами громадського харчування. Планування попиту на продукти та послуги громадського харчування. Класифікація чинників розвитку попиту. Незадоволений попит. Реалізований попит. Планування діяльності ресторанного господарства. Технічні показники, що використовуються для планування потреб в ресторанах.

Тема 9. Планування діяльності у банківській сфері

Планування банківської діяльності в сучасних умовах. Планово-аналітична служба, методологічний апарат, інформаційна система банку. Банковські ресурси. Основні види планування банківської діяльності. Стратегічний, тактичний, оперативний та поточний плани. Процес складання бізнес-плану у банку. Маркетинговий план. Основні переваги та недоліки сучасної банківської системи.

Тема 10. Планування діяльності страхових підприємств

План діяльності страхової компанії. Доходи від страхової діяльності. Загальні витрати страхової компанії. Поетапне планування надходження страхових платежів. План надходження страхових платежів. Мінімальна кількість договорів. Державна підтримка розвитку страхової діяльності та проблеми сучасності. Декрет «Про страхування». Основні функції Комітету по справах нагляду за страховою діяльністю. Ключові чинники, які перешкоджають розвитку страхової сфери в Україні

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

3.1. Базова література:

1. Бочко О.Ю. Основи планування діяльності підприємств невиробничої сфери : навчальний посібник / О.Ю Бочко, В.Ф. Проскура. - К: Кондор-Видавництво, 2012. - 218 с.
2. Драпкина Г.С. Планирование на предприятии [Текст]: Учебн. пособие / Г.С. Драпкина, В.Н. Дикарев. – Кемерово, 2006. – 132 с.
3. Планирование на предприятии [Текст]: Учебн. пособие / В.Д. Жариков, В.В. Жариков. – Тамбов, 2007. – 30 с.
4. Виноградова М. В. Организация и планирование деятельности предприятий сферы сервиса: Учебное пособие / М. В. Виноградова, З. И. Панина. — 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2009. - 448 с.
5. Іванова В.В. Планування і контроль на підприємстві [Текст]: Навч. посібник / В.В. Іванова. – Суми: Університетська книга, 2011. – 443 с.
6. Свінцицька О.М. Планування діяльності підприємства [Текст]: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 232 с.
7. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства [Текст]: Навч. посібник / Г.М. Тарасюк, Л.І. Шваб. – К.: каравела, 2005. – 312 с.
8. Панина З. И. Организация и планирование деятельности предприятия сферы сервиса: Практикум / З. И. Панина, М. В. Виноградова. - М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2010. - 244 с.

3.2. Додаткова література:

1. Семенов Г.А. Фінансове планування і управління на підприємствах навч. посібник / Г.А. Семенов, В.З. Бугай, А.В. Бугай. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.

2. Антонова В.А. Організація виробництва та обслуговування споживачів в закладах ресторанного господарства: навч. посіб. / В.А. Антонова - Донецьк: ДонНУЕТ, 2008. - 320 с.
3. Бігдаш В.Д. Методичні аспекти фінансового бізнес- планування діяльності вітчизняної страхової компанії / Бігдаш В.Д // Вісник Хмельницького національного університету - 2009. - Т.1. - № 3.- С. 67-73.
4. Васюренко О.В. Банківський менеджмент / О.В. Васюренко - К. : Академія, 2001. -313 с. (Серія “Альма матер.”).
5. Зінь В.А. Планування діяльності підприємства: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Зінь, М. Турченко. - К. : Професіонал, 2004. - 320 с.
6. Любицева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О.О. Любицева - К.: Альтерпрес, 2002. - 436 с.
7. Мальська М. П. Планування діяльності туристичних підприємств: навч. посіб. / М. П. Мальська, О.Ю. Бордун. - К. : Знання, 2005.-241 с.
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
9. Офіційний сайт Державної туристичної адміністрації України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua/>.
10. Офіційний сайт Національної туристичної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nto.org.ua
11. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.world-tourism.org/ru
12. Українсько-польський туристичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tourism-carpathian.com.ua
13. Все о туризме - Туристическая библиотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tourlib.net>

3.3. Методичні рекомендації:

1. Конспект лекцій з дисципліни «Планування діяльності підприємств невикробничої сфери» – додається в НМКД.
 2. Методичні матеріали до практичних занять з дисципліни «Планування діяльності підприємств невикробничої сфери» – додається в НМКД.
- Студентам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та періодичні видання.

3.4. Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev>.
2. Методологія науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.inter-pedagogika.ru>.
3. Методологія науки – Файр [Електронний ресурс]. – Режим доступу : sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.

5. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.

6. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com>.

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни «Планування діяльності підприємств невиробничої сфери» – залік.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

- усних опитувань на практичних заняттях;
- письмових контрольних робіт;
- письмових тестових завдань;
- виконання реферативних завдань.

Критерії успішності

Оцінки «зараховано» (А) заслуговує студент (студентка), який (яка) виявив (виявила) всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений (ознайомлена) з основною і додатковою літературою. Зазвичай, оцінка «відмінно» ставиться студентам, які засвоїли основні поняття та принципи сучасної економічної теорії, вільно оперують економічними категоріями та інтерпретують графічні економічні моделі, усвідомлюють зв'язки між основними економічними явищами та процесами, творчо та коректно використовують їх при розв'язанні задач.

Оцінки «зараховано» (В, С) заслуговує студент (студентка), який (яка) виявив (виявила) повне знання навчального матеріалу, успішно виконав (виконала) передбачені програмою завдання, засвоїв (засвоїла) рекомендовану основну літературу. Як правило, оцінка «добре» виставляється студентам, які засвідчили системні знання понять та принципів економічної теорії і здатні до їх самостійного поповнення та оновлення під час подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Одночасно вони допустили певні неточності, пропуски, помилки, які зумовили некоректність окремих результатів та висновків.

Оцінки «зараховано» (D, E) заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, частково впорався з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої основної літератури. Зазвичай, оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили суттєві помилки в усних відповідях та при виконанні завдань

контрольних робіт, мали серйозні труднощі у спробах усунути ці помилки самостійно.

Оцінка «незараховано» (FX) виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною літературою. Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється студентам, у яких відсутні знання базових положень сучасної економічної теорії або їх недостатньо для продовження навчання чи початку професійної діяльності.